

Arthur Borriello & Hanna Perechoda

”När vi talar om lösningar får vi inte glömma orsakerna”

Samtal om den ukrainska och europeiska vänstern och kriget i Ukraina, internationell solidaritet m m.

Från *Links*, 16 november 2023. Först publicerad i *Politique Revue de Débats*

Hanna Perechoda är ukrainska, historiker och vänsteraktivist. Sedan 2013 studerar hon statsvetenskap i Lausanne. Från Ukraina och Schweiz iakttar hon den mängd ståndpunkter som den europeiska vänstern intagit om kriget i Ukraina. Och den bild hon håller upp för denna vänster är långt ifrån smickrande.

Kan du säga något om vänstern i Ukraina? Vad består den av?

Hanna Perechoda: Hela tyngden från Sovjetepoken gör att det inte är lätt att kalla sig vänster, för att inte tala om att kalla sig socialist, i Ukraina och allmänt i den forna Sovjetfären. Socialism är en misskrediterad ideologi i denna del av världen, den förknippas med Stalintidens folkmordspolitik i allmänhet, med nationellt förtryck och politisk terror.

Arvet från Sovjettiden försvårade också alla tankar på arbetarnas, eller någon annan samhällskategori, självorganisering då alla försök till kollektivt agerande knipsades av under årtionden. Och så kom 1990-talet med den ohämmade kapitalism, som definitivt förvandlade Ukraina till ett slags brända jorden när det handlade om kollektivt försvar av sociala rättigheter och kollektiv mobilisering, det arbetande folkets förmåga att organisera sig och försvara sina rättigheter – något som inte började förändras förrän 2013 med Majdan-revolutionen.

Några partier från den institutionella vänstern existerar inte för närvarande i Ukraina, eftersom etiketter som socialism och kommunism använts av ultrakonservativa nostalgiker till Sovjetunionens storhet som imperium, av pro-ryska krafter. Bortsett från bristen på vänster i institutionell politik hittar vi intressanta initiativ underifrån – feminister, miljöaktivister – ”den nya vänstern” som den kallas, dvs en demokratisk och anti-auktoritär vänster. Från början av den ryska invasionen 2022 har de organisationerna spelat en viktig roll. Jag skulle rent av säga att de blivit starkare. Alla dessa organisationer deltar i ukrainarnas kollektiva motstånd mot ockupationsstyrkorna: väpnat motstånd men också civil olydnad.

Den organisation jag tillhör, *Sotsialnyi Ruch* (Sociala rörelsen) grundar sig på principen om demokratisk socialism, vi är motståndare till regeringens nyliberala och antisociala åtgärder. Vi samarbetar med fackliga aktivister för att ge rättsligt stöd i arbetskonflikter till löntagare som kämpar för sina sociala rättigheter i ett läge av krig. Vi försöker också utöva påtryckningar internationellt så att Ukraina respekterar sina förpliktelser när det gäller arbetsrätten.

Vi uppmanar våra vänner runt om i världen att också utöva påtryckningar, kräva militärt, ekonomiskt och diplomatiskt stöd till Ukraina som nation, så att det kan försvara sig, och samtidigt är vi emot att den sortens stöd ska få en nyliberal och antisocial karaktär. Vi kämpar också för att Ukrainas utlandsskuld ska upphävas. Med andra ord kämpar vi förbehållslöst för att Ukraina ska segra i detta aggressionskrig men sluter inte upp bakom den nyliberala politik vår regering för. I Ukraina har vi lyckligtvis, till skillnad från i Ryssland, möjligheter att bedriva den sortens arbete, också i krigstid.

Ser du spänningar inom vänstern eller mer en helig allians i detta kluvna läge?

Hanna Perechoda: Jag anser att kriget lett till att alla former av spänningar som kan ha existerat förut har falnat av. I detta läge har vi faktiskt mycket mer gemensamt med andra delar av vänstern än det vi är oeniga om. Inom vänstern samlades alla tendenser – anarkister, demokratiska socialister, antifascistiska aktivister, alla utom stalinisterna – redan före invasionen, eftersom många insett att en ny militär aggression sannolikt stod för dörren.

Vem ska ansluta sig till armén, vem ska stanna kvar och ta hand om logistik och humanitär hjälp? Rollfördelningen gjordes i förväg i fall invasionen skulle bli verklighet. Visst finns det olika uppfattningar bland oss, men för att en politisk debatt ska vara möjlig måste vi först se till att vårt samhälle är livskraftigt och att vi har grundläggande rättigheter och friheter, något som är omöjligt under ockupation av en utländsk armé som förnekar Ukrainas rätt inte bara till suveränitet utan till och med dess existensberättigande.

EU-ländernas och Nato-medlemmarnas ställningstaganden och diskuteras ofta. Hur ser det ut i Schweiz där du bor? Finns det någon tröghet inom vänstern i denna konflikt? Hur mycket har att göra med den schweiziska traditionen med neutralitet?

Hanna Perechoda: Schweiz intar en speciell position i denna konflikt. För det första är det den viktigaste handelsplatsen för råvaror, och i synnerhet fossila bränslen, och som vi känner till håller utvinningen och försäljningen av dem inte bara på att förstöra planeten, utan också stärka auktoritära regimer och just i detta fall Putins regim. Tack vare sin bankhemlighet är Schweiz också ett kassaskåp för alla som gör sig rika genom plundring och illegalt utnyttjande av råvarutillgångar, oavsett om det sker i det egna landet eller på andra håll. Putins närmaste håller sina rikedomar och familjer dolda för insyn. Ryska oligarker som står Putin nära har mellan 150 och 200 miljarder i tillgångar i schweiziska banker och Schweiz har bara blockerat en liten del av det. Dessutom kringgår många schweiziska företag sanktionerna och fortsätta att till Ryssland sälja varor som elektroniska chips, som går att använda vid vapentillverkning.

Den kommitté vi bildat i Schweiz intar ståndpunkten att försöka få Schweiz att upphöra att vara ett bekvämt skydd för affärer, rikedomar och familjer åt dem som för krig, dem som exploaterar folk, som använder sig av repressiv politik och som förstör planeten. På högerkanten har man ingen lust att lyssna till något sådant för det skulle innebära att man var tvungen att ifrågasätta hela det system som gjort Schweiz så rikt och ”neutralt”. Neutralitet är inte rätta ordet i mina ögon. Snarare handlar det om ett system som ger Schweiz möjlighet att vara så ekonomiskt cyniskt i sin utrikespolitik.

Vänstern har heller inte lust att tala om de frågorna. Där vill man hellre tala om geopolitik. Och dessutom är man mindre benägen att ifrågasätta källan till schweizisk rikedom, som ju också gynnar den inhemska vänstern. Och framför allt, vad är priset för denna rikedom? För oss måste sådana frågor upp i den allmänna debatten. Vi måste ställa oss de frågorna, även om det kan vara obehagligt.

Apropå stöd och solidaritet, vilka krav ställer vänstern i Ukraina på vänstern i Europa?

Hanna Perechoda: Jag anser det främsta kravet vara att stå solidarisk med alla förtryckta mot förtryckaren, och framför allt inte blanda ihop de båda. När vi väl är klara över det vore det bra att se till att rösterna hos progressiva organisationer, initiativ, individer, ukrainska som ryska, får komma till tals.

Det krav som förenar både vänstern i Ukraina och den antiauktoritära vänstern i Ryssland är att Putins regim ska falla. Å ena sidan massakrerar regimen ukrainare och å andra sidan skickar man hundratusentals ryssar, som kanonmat, ut i ett krig som man inte har någon anledning att föra. Om vi står solidariska med vår klass och inte med de stora revanschistiska krafter som framställer sig som ”förödmjukade” har vi allt intresse av att stödja ukrainarna,

som försvarar sig mot imperialistisk aggression, men också de ryssar som vägrar att bege sig till ett annat land för att döda. I Ryssland finns det flera organisationer som inser detta, men det som är förvånande är att så många organisationer i Europa inte verkar inse det ... Redan vid början av invasionen publicerade *Sotsialnyi Ruch* och Ryska socialistiska rörelsen ett gemensamt manifest,¹ men tydligen spelar det mindre roll vad socialister i Ukraina och Ryssland anser än de experter på geopolitik som aldrig satt sin fot i vare sig Ukraina eller Ryssland.

Vilka är hindren när den ukrainska vänstern försöker skapa dessa solidaritetsband?

Hanna Perechoda: Vi har insett att en rad vänsterorganisationer eller personer som annars är respekterade för sina kraftfulla ställningstaganden mot amerikansk imperialism i fallet med invasionen av Ukraina uppvisat ett förvånansvärt samförstånd med sina motståndare inom högern. Ofta går det att hos dem hitta okunnighet, rent av totalt förnekande av ett antal länders historiska erfarenheter i form av lidande under förtrycket först från imperiets Ryssland och sedan Sovjetregimen. Här tror jag att det handlar om ett starkt psykologiskt inslag. Vi har att göra med en egocentrisk metodologi. Det är lättare att anse att Väst och framför allt USA ligger bakom alla krig på planeten än att komma fram till att icke västliga länder kan ha sin egen agenda. Enligt den logiken är även den ryska staten berövad all kapacitet att agera på egen hand och bara förmår reagera på vad ett allsmäktigt Väst gör. Det är den enda verkliga aktören i sammanhanget, oavsett om det regnar eller solen skiner. Och följden blir att också de beskaste kritikerna av västlig imperialism inte går fria från väst-centrering, utan blir ett paradoxalt uttryck för det.

Givetvis måste vi vara emot USA-imperialismen och Västs hegemoni, en hegemoni som för övrigt är på tillbakagång. Men vi får inte fastna i denna binära logik som går ut på att Väst står mot en värld i övrigt, som till synes dessutom bara tycks bestå av förtryckta. Den logiken leder till att vi hamnar i, ibland utan att själva inse det, att stödja de härskande klasserna i länder som uppger sig vara förtryckta av USA, men som i själva verket bara är ute efter att omfördela områdena av dominans.

Konkret lånar sig vänstern i Väst ofta till att rättfärdiga hur de härskande klasserna i Kina, Ryssland eller Iran agerar under hänvisning till att det är riktat mot USA. Denna stats-centrerade hållning är helt och hållet oförenlig med vänsterpolitiska värderingar då den osynliggör det arbetande folket i de länderna. Uppenbarligen anser sig en del vänsteraktivister i Europa, alltför upptagna med att bekämpa amerikansk hegemoni, stå närmare Putin, Xi eller Raisi än de arbetare som gör motstånd mot dessa diktatorer och slåss för frihet och värdighet, ofta till priset av sina egna liv. Om vi tänker i termer av klassolidaritet och inte i termer av staters intressen hur kan man då låta bli att stå solidarisk med dem som kämpar för sin frihet, oavsett om det sker mot USA eller mot Kina eller Ryssland?

Att välkomna framväxten av icke västlig imperialism i olika former för att de utgör ett s k ”multi-polärt” alternativ till västlig hegemoni vore framför allt oansvarigt gentemot dem som verkligen får uppleva konsekvenserna av denna ”multi-polära” värld, som ju också bara för med sig krig och stärkande av diktaturer. De personerna lever ju i fred i rika länder under skydd av Natos paraply och behöver inte utsättas för konsekvenserna av den ”multi-polära” värld de försvarar. Men det är ju ukrainarna, syrierna, kurderna, uigurerna som just nu får betala priset för denna ”multi-polaritet”.

För mig förefaller det som att vad som bekymrar de aktivisterna mest är inte solidaritet med de samhällen som slåss mot förtryck, utan en önskan om att få ”gå mot strömmen”. Och ofta är enda skälet till att de t ex stöder palestiniernas kamp i stället för ukrainarnas är att palesti-

¹ Se [Mot den ryska imperialismen](#) (april 2022)

nierna ger dem möjlighet att visa upp sin ”motströms-identitet” för sina medlemmar. I själva verket ser de varken ukrainare eller palestinier som aktiva subjekt, som människor av kött och blod, utan bara som föremål och projektioner i sin fantasivärld. Vänstern måste ta sig ur denna identitetsbubbla om man verkligen vill bygga en reell, konkret solidaritet med folk som slåss mot förtrycket.

Vi har också begrepp som internationalism och pacifism, centrala inslag i vad som ingår i vänsterns arvegods, och som vi hör mycket om i debatten om den ryska invasionen. De utnyttjas till försvar för allt och dess motsats. Hur kommer det sig enligt din uppfattning att de begreppen inte gör det möjligt för oss att nå fram till enighet idag?

Hanna Perechoda: Internationalism. solidaritet över gränserna, klassolidaritet, är verkligen något centralt för vänsterns tradition. Men jag är inte lika säker på att pacifismen också gör det. Genom historien har folk kämpat för sina rättigheter och sin frihet. Vanligen har det inneburit att man fått ta till vapen. Det skedde inte med blommor i hand. Jag tror heller inte att pacifismen är något som betyder något för ukrainarna. Men för ryssarna gör det och vi är också för att ryska pacifister ska kunna göra sina röster hörda.

När Putin skulle rättfärdiga invasionen sade han det uttryckligt: ett självständigt Ukraina är ett historiskt misstag, det har ingen rätt att existera som samhälle och land. Om man i detta sammanhang åberopar pacifismen för att förneka grannen, som är utsatt för ett dödligt hot, rätten att försvara sig tycker man endera om att leva i en värld där den starkes rätt råder över allt annat – och det är ju fallet med sådana berömda pacifister som Viktor Orban, Donald Trump eller Jair Bolsonaro (som har intresse av att Putins metoder blir regel) – eller också är du rädd och hoppas att angriparen bara tänker döda din granne, och inte dig själv. För mig är det mest förvånande att vi ju redan har ganska mörka föregångare i europeisk historia, som borde lärt oss att det aldrig gått att avvärja krig med förhoppningar om att angriparen som dödade din granne skulle hejda sig vid vår dörr.

Mot skumma, fascistiska, ultrakonservativa och auktoritära krafter måste vi agera. Det råder en uppfattning om att begrepp som fred och demokrati ramlat ner från himlen. Nej, det handlar ju om framsteg i samhällskampen och en följd av vår seger i kriget mot fascismen 1945. Putin satsar på vår moraliska lättja och vårt korta minne i Västeuropa. Vi får inte glömma lärdomarna från 1930-talet där vi hade samma motsättningar inom vänstern i Europa. Det fanns också organisationer som såg den brittiska imperialismen som huvudfiende 1939 och som hoppades på att Nazitysklands uppgång skulle leda till ett mer balanserat internationellt system.

För att gå vidare i dina kommentarer om pacifismen är ju ett av argumenten inom vänstern just kopplat till att ge väpnat stöd till motståndet i Ukraina. Delar av vänstern i Europa är bekymrad över detta stöd, framför allt militärt och logistiskt, som kan ge kraft åt högern, rent av extremhögern, och revanschistiska nationalistiska inslag, enligt det värsta scenariot. Enligt det bästa scenariot kan det stödet hjälpa en regim som du själv betecknar som nyliberal och utan någon större omsorg om sociala och medborgerliga rättigheter. Vad svarar du på den sortens argument som ju sätter strålkastarljuset på de indirekta konsekvenserna av stödet till det ukrainska motståndet?

Hanna Perechoda: Det är kanske värt att påminna om att Zelenskyj är ryskspråkig jude och att han inte ens talade ukrainska innan han på demokratisk väg valdes till president. I motsats till tidigare presidenter betonade Zelenskyj enheten mellan Ukrainas olika regioner, mellan rysktalande och ukrainsktalande, och gick därmed emot strömmen i den etniskt-nationalistiska diskursen. Och ändå röstade drygt 70 procent av ukrainarna på honom. Märkligt för ett land som utmålas som högnationalistiskt, eller hur? Trots att man bildade en valkoalition klarade

inte extremhögern av att få mer än 2 procent i det senaste parlamentsvalet. Måste jag påminna dig om vilka siffror extremhögern brukar få i många länder i Europa?

Ukraina är ett komplext samhälle, precis som alla andra samhällen. Ja, extremhögern existerar i Ukraina, precis som i alla länder, men trots sin närvaro i samhälle, kultur, medier har det inte lyckats bli något legitimt subjekt på det politiska planet. Den våldsamma och revanschistiska extremhögern är, som du säger, vid makten, men inte i Ukraina, det är i Ryssland den har makten. Där har man gått från en form av nyliberalt auktoritärt styre till en form av fascistisk diktatur. Och när jag säger fascism är det inte något skällsord. Fascism är en mycket konkret form av politiskt styre. För att lösa sin egen kris, och de växande problemen på hemmaplan, vidtog den auktoritära regimen i Ryssland alltmer auktoritära metoder tills man var redo att invadera ett självständigt land och hota världen med kärnvapen.

För mig är det viktigt att inte ta miste på mål och inte överdriva förekomsten av skumma krafter i Ukraina samtidigt som vi blundar för faktum att i Ryssland sitter extremhögern vid makten och för ett aggressionskrig kombinerat med en diskurs som går att beteckna som uppmaning till folkmord.

I en idealisk värld skulle vi inte ha några krig och därmed inte behöva göra något val. Men idag står vi inför ett sådant val. Endera stöder vi offret eller lägger ner rösten och ger angriparen möjlighet att fortsätta dödandet. Det är viktigt att inse att detta inte bara handlar om Ukraina: regimer som Putins kommer att bli regeln om Putin får som han vill. Det skulle bli signalen till alla angripare i världen att det nu är legitimt och går för sig att lösa frågor om internationell rätt med aggressionskrig. Om vi inte agerar kommer vi att vakna upp till en värld där alla länder som betraktar sig som stormakter kommer att försöka införa intressesfärer, med andra ord skulle vi vakna upp till en värld av utbredda och totala krig.

Beträffande olika argument mot stödet till Ukraina får det mig att tänka på Lenins kommentarer under revolutionen på Irland 1916. Många inom vänstern ville inte stödja den för att den var en kupp och för att socialister inte hade något att vinna på att stödja irländska nationalisterna. Lenin svarade att den som väntade på en ren samhällsrevolution aldrig skulle få uppleva den. Lite så ser det ut idag också: en del inom vänstern kommer att säga "Ni är inte tillräckligt mycket vänster i mina ögon, jag tänker inte stödja er" till folk som med vapen i hand slåss för att försvara de grundläggande rättigheter och den politiska självständighet vi tar för givet här. En ytterst arrogant inställning.

För att sammanfatta, varför måste de båda tolkningarna inom vänstern av kriget i Ukraina – där den ena ser det som en sammandrabbning mellan två geopolitiska block som Nato bär en del av skulden för och den andra ser det som en konflikt där inre faktorer i den ryska regimen är avgörande – vara oförenliga? Kan inte båda vara riktiga på samma gång?

Hanna Perechoda: I teorins värld kanske inte den ena tolkningen går att sätta före den andra. I praktiken har jag observerat att så fort vi utgår från att Nato bär en stor del av skulden för kriget lägger vi en dålig grund för förståelsen av det och därmed försämrar tankestrukturen i dess helhet. Vi kan ta den här uppfattningen att Nato inkräktat på Rysslands intressesfär och att Ryssland bara reagerat på detta hot från Väst. Den tolkningen leder till en slutsats med viktiga politiska konsekvenser: om Ryssland startade kriget för att Väst skulle ha inkräktat på dess legitima intressesfär betyder det att kriget hade gått att undvika eller rent av få slut på om de ryska kraven tillmötesgicks.

För det första, det resonemanget talar om för oss att om ens land inte är någon "stormakt", som Ryssland, USA eller Kina, har man ingen rätt till självständighet och är för evigt dömd att vara en koloni. Men även om vi lämnar alla moraliska och etiska frågor därhän och går

med på att nyckeln till världsfred består i att acceptera att världen är indelad i flera exklusiva intressesfärer (och då får vi också glömma att den sortens global arkitektur redan lett till två världskrig) kommer vi ändå inte undan en rad andra frågor.

Låt oss föreställa oss att vi, i strävan efter det ädla målet att få stopp på kriget, delar upp Ukraina och "garanterar" Ryssland att återstoden av det landet aldrig skulle få gå med i någon västlig militär, politisk och ekonomisk allians. Vad får oss att tro att Putin skulle bli nöjd med det? Jag vill påminna om att han i sitt ultimatum till Väst från december 2021 begärde hela Östeuropa. Den ryska intressesfär Putin föreställer sig upphör inte i Ukraina och sanningen att säga vet ingen var den upphör. Det troligaste svaret är att den inte upphör någonstans, för varje demokratiskt land är ett hot mot Ryssland, inte mot den ryska befolkningens trygghet utan mot tryggheten för en auktoritär regim.

När vi beskriver orsakerna till kriget som en kollision mellan två block innebär det implicit att Nato utgör ett objektiva hot mot Rysslands säkerhet. Och då hamnar vi fel för då tar vi Putin bokstavligen på hans ord.

En liten påminnelse: Finland gick med i Nato tidigare i år. På samma gång har Finlands utrikesminister sagt att inga nya ryska trupper har förflyttats till den gemensamma gränsen sedan Finland gick med i alliansen. Om Nato var det objektiva hotet mot Ryssland varför ser vi då inga trupper vid gränsen, varför framställs inte Finland som ett hot i den officiella propagandan? Uppenbarligen är landets Nato-medlemskap, man har en 1 340 kilometer lång gräns mot Ryssland, inte något problem för Putin. Ukraina däremot, som aldrig varit någon officiell kandidat till Nato, framställs som ett direkt hot mot Rysslands själva existens. Kanske är det inte Nato som hotar Putin utan något annat?

Vi har en tendens att glömma det, men Putin har inte alltid varit mot Väst. Det var först 2011 som han började säga att Ryssland var hotat och att det hotet kom från Väst. Vad var det som hände 2011? Var det ett år då något västland var speciellt aggressivt mot Ryssland? Det enda som hände det året var att vanliga ryssar gick ut på gatorna och protesterade mot Putin, som bröt mot konstitutionen för att kunna bli vald till en tredje omgång. Elitens oro för att bli av med makten alstrade en diskurs som framställde Ryssland som ett belägrat fort, inringat av fiender, och Putin som den ende i stånd att skydda Ryssland mot detta existentiella hot. "Utan Putin, inget Ryssland", säger Vjatjeslav Volodin, en av ledarna för Putins parti.

Som jag ser det är inte detta krig någon reaktion på ett objektiva hot mot det ryska samhället och eller inte på något yttre hot till följd av motsättningarna mellan blocken. Det här kriget är reaktion på ett subjektivt hot mot den ryska maffia, som lagt beslag på statsapparaten och som inte tänker släppa ifrån sig ett uns av sin makt. Därför är det inte Ryssland som är hotat, utan den politiska regimen där och det hotet beror på motsättningarna mellan klassintressen innanför den ryska staten själv. Det är orsaken till att regimen gör allt för att kväva demokratiska tendenser i närområdet, och i synnerhet i Ukraina. Om man där lyckas skapa en demokratisk välfärdsstat finns risk för att det skulle ge näring åt farliga idéer bland ryssarna. Kanske skulle de rent av börja ställa sig frågan: om inte ukrainarna behöver en auktoritär och repressiv stat för att kunna leva ett normalt liv, varför behöver då vi ryssar det?

Och till sist måste vi inse att det inte är Nato som haft taktpinnen i Östeuropa: det är de länderna själva som förtvivlat velat komma med i alliansen och tryckt på för att få göra det. Varför? För att för dem är den ryska imperialismen ett påtagligt hot. Och framför allt gör de så på grund av att vi varit oförmögna att ge dessa stater några andra säkerhetsgarantier än medlemskap i Nato. Se bara på Ukraina som 1994 fick Budapest-memorandum då man lämnade ifrån sig sin kärnvapenarsenal, världens tredje största, i utbyte mot att Ryssland skulle respektera landets suveränitet och gränser. När Ryssland kränkte denna överenskommelse och omvärlden teg insåg alla länder i den tidigare Sovjetsfären det värdelösa i alla

sådana dokument och att Natos artikel 5, som stipulerar om ömsesidigt försvar i händelse av aggression, är vårt enda sätt att skydda oss på. Så länge som FN är hjärndött och det internationella samfundet oförmöget att hitta alternativa säkerhetsmekanismer vore det cyniskt att kräva upplösning av militärallianserna.

För att hitta tänkbara lösningar på detta krig måste vi i varje fall låta bli att hamna fel när det gäller orsakerna till det. Jag anser inte geopolitiska resonemang kunna ge någon förståelse för detta krig, än mindre komma med några alternativa utvägar.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

Mer av Hanna P:

[Om ukrainsk identitet, språkfrågan och Donbas: "Invånare i Cherson hälsar ukrainska soldater på ryska"](#)

[När bolsjevikerna bildade en sovjetrepublik i Donbass](#)

[Bolsjevikerna och frågan om östra Ukraina \(1917-1918\)](#)

[Ukrainas arbetare kämpar även mot ett inre hot – de behöver stöd](#)

[Gör motstånd mot den ryska imperialismen](#) (ihop med I Budrajtskis)

[Föreställ dig ett land – Ukraina eller Palestina](#)

Om Sotsialnyi Ruch

Artem Tidva: [Om Sotsialnyi Ruch \(intervju\)](#)

[Sotsialnyi Ruch \(ukrainska Sociala rörelsen\) om sig självt](#)

[Sotsialnyi Ruch: Återblick på Ukraina 2022](#)